వ్యర్థమనోరథం

జమ్మి సుశీలారాణి

సూర్యాస్తమయ మయింది. సూర్యుని చివరికిరణాలు కైలాసశిఖర సానువులను మృదువుగా స్పృశిస్తున్నాయి. సిద్ధసతులు పారాణికాళ్లతో తిరగటం వలన ఆ ఎఱుప్రరంగు అంటుకున్నదేమో నన్నట్లుగా ఆకాశమంతా ఎఱ్ఱబడింది. పరమేశ్వరుని అర్ధాంగి, దక్షతనూభవ అయిన సతీదేవి చింతాక్రాంత వదనంతో చెక్కిట చేయిచేర్చి ఒక స్ఫటిక శిలావేదికపై ఆసీనురాలైనది. ఆమె తనకలువ రేకులవంటి కండ్లను మాటి మాటికీ శిఖరం దిగువన మెలికలు తిరిగి సాగిపోతున్న బాట వంకకే త్రిప్పి చూస్తూ కూర్చున్నది. నాలుగైదు రోజులనుంచీ ఆమె అట్లాగే ఎదురు తెన్నులు చూస్తున్నది. ఒకవేళ తన తండ్రి దక్షప్రజాపతి యజ్ఞదర్శనార్థము తనను తోడుకొని రమ్మని పరివారమును పంపుతున్నాడేమోననే ఆశవలన ఆమె ఆవిధంగా చూస్తున్నదేమో. కాని అటువంటి జాడ యీక్షణం వరకూ ఏమూలనూ కనబడలేదామెకు. ఆ యాగమును గురించిన వార్తలు మటుకు చాలా వినవస్తున్నవి. మునులు, ప్రజాపతులు, మహర్షులు, దేవతలు, సర్వదిక్కులవారూ కూడా భార్యాసమేతులై తన తండ్రి చేసేటటువంటి 'బృహస్పతి సవనము' అనే ఆ యాగమునకు ఆహ్వానితులై వెళ్లి, నయనానందముగా అవన్నీ చూసి దక్షుని చేత తగిన పూజల నందుకుని వస్తున్నారు. అమెకు మటుకు యింత వరకూ ఏ ఆహ్వానమూ లేదు. దానికి కారణం మామా అల్లుళ్ళ మధ్యగల విరోధమే. విరోధం సంగతి తెలియకోగానే సతీదేవికి దుఃఖమాగలేదు. ఇలా విచారంలో మునిగిపోయిన ఆమెకు ఎంత ప్రొద్దుపోయినది తెలియకుండ చంద్రోదయమయిపోయినందువలన మందాకినీ నదిలోని కలువలన్నీ వికసించి సతీదేవిని చూసి జాలిపడినాయి. కైలాస శిఖర స్ఫటిక మణుల్లో చంద్రుడు ప్రతిబింబించగా అతనిలోని నల్లమచ్చ కూడా ప్రతిఫలించి, ఆ కళంకం సతీదేవి మనస్సులో గూడుకట్టుకొన్న దుఃఖం యొక్క ప్రతిబింబమనిపించింది. నక్షత్రాల సముదాయం ప్రతిబింబించి ఆమె అశ్రద్ధగా పారవేసికొన్న ముత్యాలవలె భాసించినది. చివరికామె విషణ్ణ వదనంతో వెన్నెల వెలుగులో కలిసిపోయిన తన స్ఫటికపు భవనానికి వెళ్లిపోయింది.

మర్నాడు అరుణోదయం కాగానే సతీదేవి మనస్సు బరువుగా వుండటం చేత, శివుని పూజకొరకు పూలను తీసుకువద్దామని వనంలోనికి వెళుతున్న చెలికత్తెలను వారించి తాను పూలసజ్జను తీసుకొని తోటలోనికి వెళ్లింది. సూర్యుని లేతలేత కిరణాలకు ప్రతి పుష్పమూ విచ్చుకొని సతీదేవిని పలకరించాయి. దానితో ఆమె మనస్సు కొంతకలక తేరింది. క్రమంగా ఆమె ప్రతిచెట్టునూ చూస్తూ మెల్లిమెల్లిగా అక్కడున్న సరోవర తీరానికి వెళ్ళింది. అందులోని రాయంచలు చేసే రొదలను వింటూ తెల్లతామరలను కోస్తున్నది ఆమె. ఇంతలో అకాలమునందే ఆకాశపథాన పోయే వాహనాల నీడలామెకు కనపడ్డాయి. వెంటనే ఆమె కుతూహలంతో ఎత్తైన శిఖరం ఒకదాని మీద నిలచి తల ఎత్తి వాటిని పరికించింది. గంధర్వులు, కిన్నరులు, దేవతలు అధిష్ఠించిన విమానాలవి. వాటిలో భర్తృసమేతలై వింత వింత చీనిచీనాంబరాలు, విలువైన ఆభరణాలు ధరించి సూర్యకాంతికి అవన్నీ మెరిసిపోతూ ఇంద్రధనస్సులను సృష్టించగా కలకలస్వనాలతో సరస సల్లాపాలాడుతూ దక్షయజ్ఞమును పొగడుతూ ఆ విశేషములనే చెప్పుకొంటూ యజ్ఞదర్శనార్థులై వెళుతున్న గంధర్వాంగనలను, కిన్నరాంగనలు, దేవతాస్త్రీలను చూచిందామె. ఆ దృశ్యము చూడగానే ఆమె మనస్సులో తానూ తన భర్తతో కలిసి అలాగే వెళ్ళవలెనని కుతూహలం కలిగిందామెకు. ఆ కుతూహలం ఆమె మనస్సునంతా ఆక్రమించి బలీయమై తన తండ్రి పిలువకపోయినా వెళ్లితీరాలనే ప్రగాఢనిశ్చయం కలుగచేసింది. వెంటనే ఆమె పరమశివుని అనుజ్ఞ కోరటానికి, కోస్తున్న పూలనుకూడా అక్కడనే వదలివేసి మహాదేవుని పూజాగృహం వైపునే వెళ్ళిపోయింది.

పూజాగృహంలో ఆమె అడుగుపెట్టగానే పరమేశ్వరుడు కండ్లుతెరచి పుష్పాలు లేకుండా వట్టి చేతులతో వచ్చిన ఆమెకేసి ఒకసారి చూశాడు. ఆయన ధరించిన సర్పరాజుల పడగల మీద మణుల కాంతులు నలువైపులా కమ్ముకొన్నాయి. సతీదేవి సరిగంచు పయట కొంగును వేలికి మెలిపెడుతూ భర్తకేసి ఒకమారు చూసి సన్నని మందహాసం చేసి తలవంచుకొన్నది. ఆమె ఎఱ్ఱని పెదవి మీద ఆ చిరునవ్వు వ్యాపించి ఎఱ్ఱటి పగడం మీద ఉంచిన ముత్యపు పూసలా మెరిసింది. పరమశివుడామెని చూసి చిరునవ్వు చిలకరించి ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు. వెంటనే ఆమె "నాన్నగారు యజ్ఞము చేస్తున్న సంగతి మీకు తెలిసినదే కదా! అందరూ కూడా ఆ యజ్ఞం చూడటానికి వెళుతున్నారు." ఇల్లా అంటూ వుండగానే ఆమె మనస్సులోని మనోరథం గ్రహించివేసిన పరమేశ్వరుడు తిరిగి మరొక్కమారు నవ్వాడు. దానితో ఆమెకు కొంతబలం వచ్చినట్లయి పొంగిపోతూ యిల్లా చెప్పింది: "ఇతర వనితలంతా కూడా మంచి మంచి అలంకారాలను చేసుకొని భర్తలతో కలసి విమానాలమీద ఆకాశమార్గాన యజ్ఞభూమి వైపు వెళుతున్నారు. నాకు కూడా మంచి మంచి ఆభరణాలు, వస్త్రాలు ధరించి మీతో కలసి ఆ యజ్ఞానికి వెళ్లాలని చాలా కుతూహలంగా వుంది. నా సోదరీగణమంతా భర్తలతో కలసి అక్కడకు వస్తారు నా తలిదండ్రులను, సోదరీజనాన్ని,

END GREY HAIR

రంగులను చూచి మోసపోవద్దు అది తాత్కాలికము మా సువాసనగల 'మక్ మోహిని ఆయిల్' అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద పద్ధతిలో తయారైనది 60 సం॥ల వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగా వుంచును ఇదిగాక మెదడుకు బలమునిచ్చును. ఉష్ణము తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రానీయదు జ్ఞాపక శక్తిని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు 3-8-0 3 సీసాలు రు 9-0-0 సగము నెరసివుంటే ఒక సీసా రు 5-0-0 3 సీసాలు రు. 12/- పూర్తిగ నెరసివుంటే ఒకసీసా రు 7/-లు 3 సీసాలు రు 18/-లు

Guarantee Supplied on Special request
Sri Kalyan Aushadhalya
(A. P.) P O KORARI (Patna)

★ వ్యర్థమనోరథం ★

పుట్టినిల్లును చూడాలనే స్త్రీ సహజమైన కోరిక నా మనస్సునంతా ఆక్రమించింది. జనక గురు సుహృజ్జన నాయక గృహములకు పిలువకపోయినా సజనులు వెడుతూనే ఉంటారు కనుక నాయీ మనోరథం మన్నించవలసింది." శివుడు నవ్వు మొహంతో ఆమెను తిలకించాడు. వెంటనే ఆయనకు పూర్వం బ్రహ్మలు సత్త్రయాగం చెయ్యగా దక్షుడచ్చటికి వచ్చినప్పుడు తాను లేచి నమస్కరించలేదనే కారణంగా తనను దూషించి శపించటం జ్ఞాపకం వచ్చి నొచ్చుకున్నాడు. కాని పైకి నవ్వుతూనే "సతీ! బంధువుల యిండ్లకు పిలువకపోయినా వెళ్ళవచ్చునన్నావు కదా! కాని వారు క్రోధమనస్కులయినట్లయితే వెళ్ళకూడదు. అటువంటి కుటిలులు ఆత్మగర్వంతో తమ యిండ్లకు వచ్చిన సజ్జనులను అవమానింపుతారు. దేనికీ జలించని మనుష్యుడైనా ఇష్టబాంధవుల దురుక్తులు మనస్సులో నాటుకుని బాధపెట్టి మానవుడు కృశించిపోతాడు. నీవు దక్షప్రజాపతి ముద్దుకుమార్తెవైనా కూడా నా అర్ధాంగివైనందున నా సంబంధము చేత అక్కడ అవమానింపబడతావు. నా మాట నతిక్రమించి వెళ్ళినట్లయితే నీవు తప్పక అవమానం పాలుకాగలవు" అని చెప్పి గట్టిగా వెళ్ళవద్దంటే బాధపడుతుందనీ, వెళ్ళుమన్నట్లయితే వెళ్ళి అవమానం పాలవుతుందనీ భావిస్తూ మౌనం ధరించాడు ఈశ్వరుడు. నిశ్చలంగా ఈమాటలను వింటున్న సతీదేవి తన కోర్కెకు విరుద్ధం జరుగుతోందని తెలిసి బయటకు వెళ్ళిపోయి చాలాసేపు దుఃఖించింది. ఆమె పెద్ద పెద్ద కండ్లనుంచి అశ్రువులు అవిరళంగా కురిసి చీర చెంగునంతా తడిపి వేశాయి. చివరకామె అభ్యంతరం చెప్పాడని పతిమీద కోపంతోనూ, తండ్రిని చూడాలనే వేడుకతోనూ ఆమె పుట్టినింటికి బయలుదేరింది. ఇట్లా మూఢమనస్కురాలై వెడుతున్న సతీదేవిని చూచి కొందరు రుద్రానుచరులూ, యక్షులూ ఆమె అలంకార సామగ్రి మొదలైన వాటిని తీసుకొని, ఆమెను వృషభంమీద కూర్చుండబెట్టి ఆమె వెనుకనే ప్రయాణమై యజ్ఞభూమివైపుగా వెళ్ళిపోయారు.

యజ్ఞధామాన్ని చూడగానే సతీదేవి పరమ హర్షం పొందినది. సంతోషంతో యజ్ఞశాలను ప్రవేశించిన ఆమెను చూసి తల్లి, సోదరీజనము తప్ప తక్కిన సభలో ఉన్న జనమంతా దక్షునివలన భయంచేత ఊరకున్నారు. తల్లి, పినతల్లులు ఆమెను కౌగలించుకొని ఆనందబాష్పాలు కురిపిస్తూ క్షేమవార్తలు అడిగారు. తండ్రి తనవంక చూడకపోవటంచేత ఆమె వారి ఆదర వాక్యాలను గ్రహించలేకపోయింది. ఇట్లా తండ్రిచేత ఆదరించబడని ఆమె, శివునికి యాగ ఆహ్వానము లేకపోవటమే కాకుండా యజ్ఞంలో ఆయనకు హవిర్భాగములు లేకపోవటం చూసి క్రోధం పట్టలేకపోయింది. వెంటనే యజ్ఞసభా మధ్యంలో నిలచి ప్రతికూలుడైన తండ్రినిచూసి రోష వాక్యాలతో ఆమె "మహాత్ముడైన రుద్రుని అవమానించిన వానిని నిన్నొక్కడను చూశాను. మహాత్ములకు హాని చేసేవారి జన్మలు ఎందుకు? కృతఘ్నుడా! రుద్రుడు బీదవాడని, నీవు అధిక సంపన్నుడవని నీ గర్వం. కాని ఆయనకున్న అణిమాది అష్టయిశ్వర్యములు నీకెల్లా వస్తాయి? భర్తని అవమానించినవారి నాలుక చీల్చవలెననీ, లేక తాను చావలెననీ, అదీ చేతకాకపోయినట్లయితే చెవులు రెండూ మూసికోవలెననీ ధర్మవర్తనులు చెప్పతారు. ఘనుడైన ఈశ్వరుని దుష్టాత్ముడవై నిందించిన నీయొక్క కుమార్తెను అని చెప్పకోవటానికి సిగ్గువేస్తున్నది. కనుక ఈ శరీరం విడిచిపెట్టి పవిత్రురాలనవుతాను. ఓయి మూఢుడా! శివుడు నన్ను ఆదర పరిహాస వాక్యాలతో 'దక్షతనూభవా' అని పిలుస్తూఉంటే మనస్సులో నొచ్చుకుంటూ బాధపడుతూ బ్రతకలేను.

మైసూరు రాజభవన సింహద్వారం [లోపల కనిపించేది గాయత్రీ ఆలయగోపురం]

ఫోటో: టి. వాసుదేవన్ - మద్రాసు.

ఇంతకంటె చావునయము" అని పలకగా విని సభ్యులంతా నిశ్చేష్టులయినారు. వెంటనే ఆమె యిక ఆలశ్యము చేయక ఆచమనం చేసి శుచియై మౌనంధరించి భూమిమీద కూర్చుని యోగమార్గమున శరీరం విడువదలచి ప్రాణవాయు నిరోధం చేసింది. పరమేశ్వరుని అంకపీఠమందు ఆదరంతో కూర్చునే దేహం, దక్షుని దోషంచేత విడువ తలచిన సతీదేవి మనస్సులో పరమేశ్వరుని నిలిపి యోగసమాధి తాల్చగానే ఆ యోగసమాధి వలన పుట్టిన అగ్నిజ్వాలలు ఆమెశరీరాన్ని వెంటనే దహించివేసినవి.

సభ్యుల హాహాకారాలు ఆ అగ్నిజ్వాలలవలెనే మిన్నంటాయి. ★